

دوره مقدماتی امنیت هوانوردی

Basic Aviation Security Course

ASTO

شهر فرودگاهی امام خمینی
اداره کل حفاظت

خرداد ۱۴۰۵

دوره مقدماتی امنیت هوانوردی

Basic Aviation Security Course

AVSEC IKAC

مرکز آموزش امنیت هوانوردی

شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)

ASTO

خرداد ۱۴۰۵

بنام آفریدگار امنیت

صنعت هوانوردی، نماد تمدن مدرن و پلی میان ملت‌هاست که بر پایه‌ای استوار به نام «امنیت» بنا شده است. در دنیای امروز، امنیت دیگر تنها در تجهیزات پیشرفته و دیوارهای بلند خلاصه نمی‌شود؛ بلکه فرآیندی پویا و ریشه در «فرهنگ سازمانی» دارد.

مرکز آموزش امنیت هوانوردی شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)، با درک حساسیت جایگاه این درگاه بین‌المللی، بر این باور است که تک‌تک کارکنان، از لایه‌های عملیاتی تا سطوح مدیریتی، حلقه‌های حیاتی زنجیره حفاظت از جان و مال مسافران هستند. این کتابچه با هدف تبیین مبانی نوین امنیت و نهادینه‌سازی نگاهی هوشمندانه به تهدیدات تهیه شده است. ما معتقدیم که دانش، قوی‌ترین ابزار دفاعی ماست و ارتقای فرهنگ امنیت، ضامن پایداری و اعتبار نام بلند «شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)» در عرصه‌های جهانی خواهد بود.

این کتاب از Trainee Reference Book یکاؤو و مطالب ارائه شده در دوره آموزش مبانی امنیت هوانوردی که توسط سازمان هواپیمایی کشوری در دی ماه ۱۴۰۴ برگزار گردید در ۸ بخش تهیه شده است که مختص پرسنل امنیتی و کسانی است که مسئول اجرای تدابیر امنیت هوانوردی هستند، تا سطح حفاظت کلی در برابر اقدامات مداخله‌جویانه غیرقانونی (مانند هواپیما ربایی، خرابکاری و غیره) ارتقا یابد و همچنین شامل استانداردها و پروتکل‌های بین‌المللی ایکاؤو برای حفظ امنیت در صنعت هوانوردی است.

لازم بذکر است حرف **H** در ابتدای برخی از مطالب به منزله توضیحات بیشتر انتهای هر بخش می باشد. و همچنین حرف **EX** به منزله تمرین کلاسی می باشد.

نویسنده و تهیه کننده :

اکبر بیرامی - معاون امنیت هوانوردی و امور ایکاؤو

نویسندگان مشارکت کننده و ناظرین تألیف :

مصطفی مهدوی - مدیر کل حراست

محمد روحی - معاون اداره کل حراست

فهرست:

بخش ۱ تهدید علیه هواپیمایی کشوری..... ۹

- ۱۰..... اهمیت درک تهدید.....
- ۱۰..... اقدامات مداخله جویانه غیر قانونی.....
- ۱۲..... نمودار آمار اقدامات مداخله جویانه غیر قانونی.....
- ۱۳..... حملات به فرودگاه ها.....
- ۱۴..... دسته بندی متخلفان.....
- ۱۶..... تکنیک های هواپیما ربایی.....
- ۱۸..... خرابکاری و تکنیک های آن.....
- ۲۰..... نقاط کلیدی فرودگاه.....
- ۲۱..... سامانه های پدافندی هوایی همراه (دوش پرتاب).....
- ۲۳..... تهدیدات نوظهور.....
- ۲۶..... تهدیدات داخلی.....
- ۲۷..... حملات CBRN.....
- ۲۷..... سامانه های هواپیمای هدایت پذیر از راه دور.....
- ۲۹..... خلاصه فصل.....
- ۳۰..... توضیحات بیشتر (H1.1).....

بخش ۲ اقدامات متقابل در هوانوردی کشوری..... ۳۷

- ۳۷..... دسته بندی اقدامات متقابل.....
- ۴۰..... اقدامات متقابل قانونی.....
- ۴۴..... تدابیر متقابل فیزیکی.....
- ۴۵..... فرهنگ امنیت.....

طرح چشم های هوشیار فرودگاه..... ۴۹

خلاصه فصل..... ۵۰

توضیحات بیشتر (H2.1)..... ۵۱

توضیحات بیشتر (H2.2)..... ۵۷

بخش ۳ کار در فرودگاه..... ۶۴

مناطق فرودگاهی..... ۶۴

منطقه عملیاتی هوایی..... ۶۷

منطقه عمومی یا زمینی..... ۶۸

منطقه جابجایی..... ۶۹

منطقه استرل..... ۷۱

منطقه محدود شده امنیتی..... ۷۱

قوانین ایمنی فرودگاه..... ۷۲

ارتباطات رادیویی..... ۷۳

خلاصه فصل..... ۷۸

توضیحات بیشتر (H3.1)..... ۷۸

توضیحات بیشتر (H3.2)..... ۸۰

تمرین ۳،۱..... ۸۳

بخش ۴ کنترل دسترسی..... ۹۱

هدف از کنترل دسترسی..... ۹۳

لایه های یک سیستم امنیتی..... ۹۵

سیستم مجوز فرودگاهی..... ۹۵

فرمت کارت های تردد..... ۹۷

۹۸.....	استفاده از مجوزها.....
۹۹.....	طراحی مجوز فرودگاهی.....
۱۰۰.....	ایست بازرسی کنترل دسترسی.....
۱۰۱.....	مدیریت ایست های بازرسی.....
۱۰۱.....	انواع ایست های بازرسی.....
۱۰۱.....	کنترل دسترسی فیزیکی-افراد.....
۱۰۲.....	کنترل دسترسی فیزیکی-وسایل نقلیه.....
۱۰۲.....	کنترل دسترسی -سایر تجهیزات.....
۱۰۲.....	سیستم کنترل دسترسی خودکار.....
۱۰۳.....	چالش های کنترل دسترسی.....
۱۰۳.....	کنترل دسترسی افراد.....
۱۰۴.....	دسترسی مجاز اشخاص.....
۱۰۵.....	کنترل دسترسی خودرو.....
۱۰۶.....	بازرسی خودرو.....
۱۰۸.....	دفتر ثبت وقایع در نقاط کنترل دسترسی.....
۱۱۰.....	دستور العمل های عملیاتی استاندارد.....
۱۱۲.....	خلاصه فصل.....
۱۱۳.....	توضیحات بیشتر (H4.1).....
۱۱۴.....	توضیحات بیشتر (H4.2).....
۱۱۷.....	تمرین ۴,۱.....
۱۲۲.....	بخش ۵ اشیاء ممنوعه و کالاهای خطرناک.....
۱۲۴.....	اقلام ممنوعه.....
۱۲۵.....	بمب دست ساز.....

مواد منفجره.....	۱۲۶
سلاح های گرم.....	۱۲۸
دستگاه های شوک الکتریکی.....	۱۲۹
اشیاء با نوک تیز یا لبه های برنده.....	۱۳۰
نمونه های سلاح سرد و اشیاء پنهان.....	۱۳۱
مایعات، ابروسل ها و ژل ها.....	۱۳۲
مواد منفجره.....	۱۳۴
برچسب های کالاهای خطرناک.....	۱۳۶
خلاصه فصل.....	۱۳۹
بخش ۶ بازرسی مسافر و بار همراه.....	۱۴۰
بازرسی امنیتی.....	۱۴۱
جستجو امنیتی.....	۱۴۱
ملاحظات بازرسی مسافر.....	۱۴۴
انواع چیدمان بازرسی مسافر.....	۱۴۵
کنترل دسترسی به مناطق پروازی.....	۱۴۸
چیدمان پرسنل در ایستگاه بازرسی.....	۱۴۸
دسته بندی تجهیزات منطقه بازرسی.....	۱۵۰
بازرسی فیزیکی.....	۱۵۶
بازرسی مسافران و بار همراه.....	۱۶۰
بخش های خاص بازرسی.....	۱۶۵
مزایای بازرسی دستی/فیزیکی.....	۱۶۸
چالش های بازرسی دستی/فیزیکی.....	۱۷۰
مسافران با نیازهای ویژه.....	۱۷۴

۱۷۸.....	بازرسی بار همراه مسافر.....
۱۷۹.....	قوانین بازرسی دستی.....
۱۸۰.....	بازرسی کف کاذب.....
۱۸۷.....	کشف اشیاء ممنوعه.....
۱۹۲.....	دسته های خاص مسافران.....
۱۹۲.....	کنوانسیون وین-امور دیپلماتیک.....
۱۹۳.....	دیپلمات ها.....
۱۹۴.....	پیک-بار و کیسه های دیپلماتیک.....
۱۹۵.....	خلاصه فصل.....
۱۹۶.....	توضیحات بیشتر (H6.1).....
۱۹۹.....	توضیحات بیشتر (H6.2).....
۲۱۲.....	تمرین ۶,۱.....
۲۱۴.....	بخش ۷ بازرسی غیر همراه.....
۲۱۵.....	بار غیر همراه.....
۲۱۶.....	بازرسی بار.....
۲۱۷.....	زمان های بازرسی.....
۲۱۸.....	تطبیق مسافر و بار.....
۲۱۹.....	محافظت از بار غیر همراه.....
۲۲۰.....	سیستم نمایش تصویر تهدید TIP.....
۲۲۴.....	خلاصه فصل.....
۲۲۶.....	بخش ۸ حفاظت از هواپیما.....
۲۲۷.....	تفاوت بین بازرسی امنیتی و کنترل امنیتی.....

- ۲۲۷..... روش های حفاظت از هواپیما پارک شده.....
- ۲۲۷..... اقدامات در صورت بروز رخنه امنیتی.....
- ۲۲۸..... سطوح حفاظتی.....
- ۲۲۹..... موانع فیزیکی.....
- ۲۲۹..... مسئولیت های امنیت هواپیما.....
- ۲۳۵..... امنیت هواپیما بدون مراقبت.....
- ۲۳۶..... امنیت در طول شب.....
- ۲۳۷..... شرایط تهدید افزایش یافته.....
- ۲۳۸..... امنیت هواپیما-وظایف افسر امنیتی.....
- ۲۳۹..... نفوذ به هواپیما.....
- ۲۴۱..... خلاصه فصل.....
- ۲۴۳..... سخن پایانی.....

سخن پایانی :

امنیت هوانوردی تنها مجموعه‌ای از مقررات، تجهیزات و دستورالعمل‌ها نیست؛ بلکه فرهنگی است که با تعهد، مسئولیت‌پذیری و هوشیاری تک‌تک کارکنان صنعت هوانوردی شکل می‌گیرد. هر فردی که در محیط فرودگاهی فعالیت می‌کند، از کارکنان عملیاتی و امنیتی گرفته تا خلبانان، مهمانداران، متخصصان فنی و کارکنان خدمات فرودگاهی، نقشی ارزشمند در حفظ امنیت و ایمنی سفرهای هوایی بر عهده دارد.

در دنیای امروز، تهدیدات امنیتی همواره در حال تغییر و پیچیده‌تر شدن هستند و تنها راه مقابله مؤثر با آن‌ها، ارتقای دانش امنیت هوانوردی و اجرای الزامات و مقررات امنیتی برابر استانداردها و دستورالعمل‌ها با نهایت دقت و مسئولیت‌پذیری می‌باشد.

این دوره، نقطه آغاز مسیر یادگیری شما در حوزه امنیت هوانوردی است. آنچه امنیت فرودگاه‌ها و پروازها را تضمین می‌کند، تنها دانش و مهارت نیست، بلکه تعهد اخلاقی و حرفه‌ای شما در به‌کارگیری این آموزه‌ها در محیط کار است.

و این مسیر ادامه دارد.....

